

Tun puávtáh ráhtid ucâmušáid já vuolgáttid toi lahtosijd meid viermist www.kela.fi/asiointi

Lasetiäduh www.kela.fi/parniperruuh

Tun puávtáh rekinistiđ, ete mon ennuv tun suulân finniih hiäđu www.kela.fi/laskurit

Tun puávtáh kojâdiđ lase mii puhelinpalvâlusâst www.kela.fi/palvelunumerot

Teevdi ucâmuš huolâlavt já visâsmit, ete puoh tárbuliuh lahtoseh láá mieli.

Jis mij tarbâšep lasetiäđu, te mij vâldip tunjin ohtâvuodâ.

Tun puávtáh toimâttid ucâmuš já vuolgáttid ton lahtosijd poostâ peht www.kela.fi/postiosoitteet

Jis tun jieħ lah ovdil uuccâm Kela hiäđuid já lah varrim Suomân, te teevdi lasseen luámáttuv Y 77smn. Jis tun lah vyełgimin olgoenâmáid, te teevdi lasseen luámáttuv Y 38 (kj. ravvuid luámáttuvâst).

Uuccâmääigih

Enijtoorjâ já enijruttâ: majemustáá 2 mánuppaje ovdil párnáá rekinistum šoddâmääigi.

Vaanhimijruttâ já uásivaanhimijruttâ: majemustáá 1 mánuppaje ovdil hiäđu älgim.

Vaanhimijruudâ kuhedempaje iánán kote huolât párnâst ohtuu: majemustáá 1 mánuppaje ovdil kuhedempaje älgim.

Adoptiovaanhim vaanhimijruttâ já adoptiotoorjâ: majemustáá 2 mánuppaje siste maņasčyeccen párnáá tiipšon vâldimist.

Sierânâsenijruttâ: majemustáá 4 mánuppaje siste maņasčyeccen sierânâsenijruttâpaje älgimist.

Pärnilase: majemustáá 6 kalendermánuppaajeest maņasčyeccen. Tun puávtáh uuccâđ pärnilase táin ucâmuššáin, mutâ miärádâs pärnilasseest puáhtâ adelid eskân párnáá šoddâm maņa.

1. Occee tiäduh

Persovntubdâldâh

Suhânommâ já ovdânommâ

Puhelinnummeer

Šleđgâpostâčujottâs

Áámmát

Čujottâstiäđuid Kela finnee aalmugtiätuvuáhâduvâst.

Jis tun halijdah almottid eres čujottâs, te čääl tom ucâmuš sajan 10. Lasetiäduh.

Pelikeimi nommâ

Pelikeimi persovntubdâldâh

Mun aasâm ávuslittoost _____ rääjist

2. Tilinummeer

3. Ucâmuš

Párnáá / párnái rekinistum šoddâmäigi _____

Adoptiopárnáá / -párnái tiipšonväldimpeivi _____

Enijtoorjá

Jis tun uázuh eenâb ko oovtâ párnáá siämmáá tove, te enijtorjuu mere lasettuvoo tienuuvt, ete tun uázuh kyevti párnáást 3 torjuu já kulmâ párnáást 6 torjuu jna. Almoot, ete kalle torjuu tun halijdah pakettin já kalle ruttân.

Enijpakettin _____ kpl Ruttân _____ kpl

Mun mieltâm, ete muu puhelinnummeer adeluvoo enijpakettij toimâtteijen puáttimalmottâs vuolgâtem várás.

Enijruttâ

Jis tun poorgah enij- tâi vaanhimijruttâpaajeest, te almoot puoh pargopeeivijd Kelan. Almoot jo tääl tuu tiädust orroo pargopeeivijd ucâmuš saajeest 10. Lasetiäduh.

Enijruttâ álgá 30 argâpeivid ovdil rekinistum šoddâdemääigi

Enijruttâ toledum _____ rääjist

Toledumääigi tun jiehk pyevti porgâđ jiehk oppâđ váldutoimâlávtt.

Vaanhimijruttâ

Vaanhimijruttâpaje puáhtá toollâđ párnáá enni tâi eeči vaanhimij sopâmuš miel. Jis paje juáhhoov, te sierâ pajeh uázuh leđe kuohtuin enâmustáá 2.

Tust puáhtá leđe vuoigâdvuotâ 54 argâpeivi kukkosii vaanhimijruudâ kuhedempajan, jis vaanhimijruttâpaje nuvâdijn ij lah olmoos, kiäst ličij vuoigâdvuotâ finniđ ejjiruudâ. Kuhedempaje lii kuhheeb ko 54 argâpeivid, jis siämmáá tove lii šoddâm tâi adoptistum eenâb ko ohtâ páárnáš. Kuhedempaje ij pyevti jyehiđ poojjid. Lasetiädu kávnnoo www.kela.fi/ovdil-ko-parni-sadda.

Oles paajeest

Ááigán _____ - _____ / _____ - _____

Oles kuhedempaje iánán, kote huolât párnáást ohtuu

Kuhedempaje párnáást ohtuu huolâtteijee iánán ááigán _____ - _____

Uásivaanhimijruttâ _____ - _____ ääigi

Adoptiotoorjá (olgoenâmiijn adoptistijn)

Sierânâsenijruttâ _____ rääjist

Pärnilase

ust lii vuoigâdvuotâ ohtuuhuolâtteijee aaleedmân, jis tun jiehk lah näimi- tâi ávuslittoost tâi tuái leppee tuu pelikuoimijn varrim sierâ parâkoskâvuodâ nuuhâm tiet.

Pärnilase

Pärnilase ohtuuhuolâtteijee aledem _____ rääjist

4. Olgoenâmjn aassâm

i Olgoenâmjn aassâm tâi porgâm sáttá vaikuttid vaanhimijhiäđoid.

Lah-uv aassâm tâi porgâm olgoenâmjn 6 mánuppaje ääigi ovdil párnáá rekinistum šoddámääigi tâi tiipšon väldim?

Jiem

Kale; mon enâmist tun lah aassâm tâi porgâm?

Kuás tun värrejih Suomân?:.....:.....

Áásá-uv tâi parga-uv tuu pelikyeimi olgoenâmjn?

Ij

Kale; mon enâmist sun áásá tâi parga?

5. Čielgiittâs pargoost já tooimâst

Lah-uv tun lamaš majemuu ive ääigi ovdil enjiruttápaje tâi tuu uuccâm paje ääigi

a. Päähluáážžon?

Jiem

Kale

Pargoadelejei noomah (majemuu ive ääigi)

Pargokoskâvuotâ aalgij

Pargokoskâvuotâ nuuvâi

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

b. Irätteijen, eennâmtuáluirätteijen tâi iäláttâshárjutteijen?

Jiem

Kale; irättâs nommâ

c. Išeruudâ uážžon?

Jiem

Kale

d. Pargottem pargo-occen pargo- já iäláttâstoimâttuvâst?

Jiem

Kale

e. Váldutoimâlâš uáppen?

Jiem

Kale

f. Eres eellimtiileest, maggaar (om. päikkituálu pargo, tipšorijjâ, omâhâštipšoo, luámuttum, viärju- tâi siivilpalvâlus)?

6. Päälimäksim

Lii-uv tuu sierânâsenij-, enij- tâi vaanhimijrijjâ pälhâlâš?

- Ij
- Kale; _____ - _____ ääigi.
Pivde tuu pargoadeleijee uuccâđ vaanhimijpeiviruudâ Kelast pargoadeleijei áššâttállâmpalvâlusâst, puáturegister peht tâi luámáttuvvâin Y 17 (Ilmoitus työnantajan maksamasta palkasta) majemustáá talle, ko pälhâlâš äigi lii máksun.
- Kale. Mun uázun pälhi já peiviruudâ iäruuttâs (pargoadeleijee almottâs pälkkipuáđuin ij taarbâš).

Pälhi mäkee pargoadeleijei noomah já puhelinnumereh (vuosâsajasávt pälhirekinistmân):

7. Eres puáđuh

- Eres hiäđui finnim sáttá vaikuttid vaanhimijhiäđui miärán.
Almoot meid eres enâmist finnejum hiäđuid.

Finniih-uv tun iäláttuv eres saajeest ko Kelast siämmáá ääigist, mast tun uusah sierânâsenij-, enij- tâi vaanhimijruudâ?

- Jiem
- Kale; mäkee nommâ já mon iäláttuv tun finniih?

Finniih-uv tun tâi finnee-uv tuu pelikyeimi hiäđuid olgoenâimijn, om. iäláttuv, vaanhimijruudâ tâi pärnilase västideijee hiäđu?

- Jiem
- Kale; mäkee lájádâs nommâ, eennâm, hiätu sehe hiäđu meeri. Lahte fáárun čielgjiittâs nube eennâm mäkee hiädust, om. hiätumiärádâs.

8. Vaanhimijpeiviruudâ miärán vaikutteijee tiäduh

i Peiviruudâ meeri vuáduduvá ihepuátun, mii rekinistoo 12 kalendermánuppajeest, moh láá ovdedâm peiviruttâvuogâduodâ älgim ovdedeijee kalendermánuppaje. Te peiviruudâ älgimäigimudo já ihepuádu tarkkumpaje kooskân pááca 1 kalendermánuppaje, mast puáduh iä váldoo huámmášumán.

Kela finnee peiviruudâ mere várás tárbulijd palkkitiäduid táválávt puátueregisterist, tiäduh YEL- já MYEL-pargopuádust ialáttáhlájádásain sehe tiäduh hiäduin toi máksein.

Luvvá lase www.kela.fi/ko-parni-sadda.

Finniih-uv tun peiviruudâiguin siämmáá ääigi omáhâštipšo tai peerâtipšo tipšopäälhi?

Jiem Kale, tuáistáázân.
 Kale, máksu juátkoo _____._____ rái.

Lah-uv tun lamaš tarkkumpaje ääigi YEL- tai MYEL-tähidum?

Jiem Kale

Lah-uv tun finnim Mela-puácupeiviruudâ tarkkumpaje ääigi?

Jiem Kale. Lahte fáárun kopio puácupeiviruttâmiärádásâst, mon tun lah finnim Melast.

Lah-uv tun finnim tarkkumpaje ääigi pargottespeiviruudâ eres saajeest ko Kelast?

i Jis tun lah finnim tarkkumpaje ääigi pargottespeiviruudâ eres saajeest ko Kelast, te almoot Lasetiäduh-saajeest aagijd, moid tot lii miedettum.

Jiem Kale, máksu lii nuuhâm tarkkumpaje ääigi _____._____.
 Kale, máksu juátkoo ain.

i Jis oovdeb vaanhimijpeiviruudâ vuáduštássân orroo pargopuátu tai ihepuátu lii tunjin puoh pyeremus ruđálávt, te Kela váldá tom huámmášumán automaatlávt.

Mun uusâm peiviruudâ tarkkumpaje 3 majemuu kalendermánuppajeest puádui vuáduhd, ko mun lam tarkkumpaje ääigi

valmáštum ámáttân já čodâldittâm totkos lamaš čodâlditmin viärjukenigâsvuodâ tai siivilpalvâlus
 lamaš vaanhimijpeiviruttâpaje maņa uásild tai ollásávt meddâl pargoelimist vuálá 3-ihásii párnáá päikkítipšo tiet lamaš vaanhimijpeiviruttâpaje maņa uásild tai ollásávt meddâl pargoelimist muu adoptiopárnáá päikkítipšo tiet
 lamaš pargoost meddâl vuálá 16-ihásii pyeccee tai vâdulii párnáá pyecceitiipšon uásálistem tiet (päikkítipšo tai pyecceiviásutipšo) varrim olgoenâmjijn Suomâ, jiemge lah olgoenâmjijn orodijn lamaš Suomâst pyecceitähidum

i Toos lasseen váttoo, ete tarkkumpaje majemuu 3 kalendermánuppaje puáduh láá, ko kiärdojeh neljijn, te ucemustáá 20 % stuárráábeh ko oles 12 kalendermánuppaje vuáduhd rekinistum ihepuátu.

9. Lahtoseh

i Vaanhimijruudâ máksim váátá, ete enni lii toimáttâm Kelan tuodâštus monnjâttarkkuumist. Taat ij kuoská adoptiovaanhimáid.

Enij- já vaanhimijruttâ, uásivaanhimijruttâ sehe enijtoorjá:

Tuodâštus tast, ete äpittesvuotâ lii pištâm 154 peivid já enni lii iälám tiervâsvuotâtäähistmist ovdil 4. äpittesvuotâmánuppaje nuuhâm.

Uásivaanhimijruttâ:

Päähluázžo: Pargoadeleijen tohhum sopâmuš uásiäigipargoost
 Irätteijee: Čielgiittâs pargo kiäppánmist já västideijee puádui kiäppánmist

Adoptiovaanhim vaanhimijruttâ, enijtoorjá sehe adoptioorjá:

Kela luámáttâh SV 94 (Todistus adoptiolapsen nimeämisestä tai hoitoon ottamisesta)

Adoptiovaanhim vaanhimijruttâ (adoptio olgoenâmjijn palválempyevitteijettää):

Adoptiolaavâ 42 § vuáduhd miedettum lope já eres čielgiittâs párnáá adoptiost já tiipšon väldimist

Sierânâsenijruttâ:

Tuáhtár tevdim Kela luámáttâh SV 97 (Lääkärinlausunto erityisäitiysvapaan tarpeesta)
 Pargoadeleijee tevdim Kela luámáttâh SV 96 (Työnantajan ilmoitus erityisäitiysrahaa varten)

Eres lahtoseh

Moh?

10. Lasetiäduh

 Merkkii numeráin, ete mon ucâmuš sajan tun čujottah.

11. Vuáláčaalâ

Mun tähidâm, ete muu adelem tiäduh láá olmâ já mun almottâm, jis toh nubástuveh.

Päikki já äigi

Vuáláčaalâ

Mij pyehtip kevtiid taan hiätuääši čuávdimân finnejum tiäduid meid eres hiätuääšist, jis tiäduid kalga laavâ miel vâldid tast huámmášumân. Siämmáánáál mij pyehtip kevtiid eres hiädu várás finnejum tiäduid, ko čuávdip taam hiädu.

Tun finnih Kelast tiädu tast, ete kost mij pyehtip finniid tunjin kyeskee tiäduid já kuus mij pyehtip taid luovâttid.

